

Slekt og Data

1 Medlemsblad
for
1994 DIS-Norge

Av innholdet:

Samarbeid over grensene

Intervju med Kjell-Ivar Farstad og Jan M. Keus om hvordan Farstad kom i kontakt med sin fjerne slekt i Nederland etter en annonse Jan M. Keus hadde i et nederlandsk dataslektsforskerblad.

Teleslekt er i gang med registreringer

Bjørn Nilsen har intervjuet lederen ved Oslo-avdelingen for Teleslekt om deres prosjekt med registrering av 1900-folketellingen.

HJELP! Jeg har fått modem!

Bjørn Nilsen gir deg her hjelp med å komme i gang med å bruke ditt nye modem. Han viser deg også hvordan komme i gang med kommunikasjonen med Slektforum,

Genealogiprogrammet ROOTS IV: Slekthistorie basert på hendelser i personers liv

Torleif Haugødegård forteller om sine erfaringer med ROOTS IV og viser eksempler på bruk og resultater. *Første del.*

VVF-Genealogy & Computer, vår belgiske søsterforening presenterer seg

En kort, engelskspråklig presentasjon av hva den belgiske foreningen driver med og hva de kan tilby sine medlemmer.

Nytt registreringssystem for privat arkivmateriale

Brita Rikheim gir en oversikt over hva slags materiale man kan forvente å finne i de forskjellige gruppene av arkiver som privat arkivmateriale blir delt opp i.

Databehandling
i
Slektsforskning

DIS

Slekt og Data

Medlemsblad for DIS-Norge

Nr. 1 /1994, Årgang Nr. 5

ISSN 0803-0510

Redaktør:

Alf Christophersen

Bladets adresse:

Postboks 47, 1430 ÅS

Opplag: 2200

Abonnement for bibliotek og liknende institusjoner kan tegnes for kr. 75,- pr. år.

Annonse-

priser: 1 gang 4 ganger

1/4 side kr. 350,- kr. 1100,-

1/2 side kr. 600,- kr. 1900,-

1/1 side kr. 1000,- kr. 3200,-

Vedlegg pris etter avtale.

Betaling for
originalarbeid

*Annonser kan tegnes ved
henvendelse til*

DIS-Norge
eller til redaktøren

Slektsforum BBS

Telefon 35 99 09 91 (Åpen for alle)

Telefon 35 990 992 (Kun DIS-medlemmer)

Systemoperatør: Gunnar Aabøe

Oversikt over BBS'er som tilbyr
Slekt-konferansen:

Oslo: Thunderball Cave

Lyngdal: Southboard BBS

Sandefjord: Dasan Databank

Bodø: Midnight Sun BBS

Bergen: Unibase TBK Bergen

Trondheim: PC's Nest BBS

Danmark: Danish Key Board BBS

Via Usenet Netnews: no.slekt

Euronet Information System

DIS-Norge

Postboks 47

1430 ÅS

Styrets medlemmer fram til årsmøtet 12. mars 1994:

Leder: Wilhelm Færden

Bergslia 19, 0870 OSLO

Tlf. 22 23 23 36

Kasserer: Sjur Madsen

Postboks 47, 1430 ÅS

Tlf. 64 94 13 44 (priv.), Tlf. 64 94 20 65 (arb.)

Fax: 64 94 25 63

Redaktør: Alf Christophersen

Ernæringslinjen, Nordisk Husholdshøgskole

Postboks 1046 Blindern, 0316 OSLO

Tlf. 22 85 41 97 (arb.), Tlf. 37 16 42 09 (priv.)

Fax: 22 85 41 94 / 37 16 42 09 (e. avt.)

Sekretær:

Grethe Flood

Nordtvetvn. 5, 0952 OSLO

Tlf. 22 66 77 48 (arb.)

Tlf. 22 16 49 46 (priv.)

Anne Blakkestad

Ankervn. 24, 0390 OSLO

Tlf. 22 49 49 72

Bjørn Nilsen

Grenseveien 79E, 0663 OSLO

Tlf. 22 65 79 79 (priv.)

Varamedlemmer:

Jo Rune Ugulen

Postboks 194, 5201 OS

Telf. 56 30 26 19

Nils Peter Marstrander

Fiolveien 53, 1352 KOLSÅS

Tlf. og fax: 67 13 15 42

Toril Lohne

3750 **DRANGEDAL**

Formannen har ordet

Jeg har i den aller seneste tid fått kontakt med et par erfarne og kunnskapsrike slektsforskere som sitter inne med et vell av interessant skriftlig materiale. Materialet foreligger i ordinær maskinskrevet form (eller i bokform), opprinnelig faktisk et nydelig materiale, men nå til dels preget av mangfoldige tilføyelser for hånd.

Denne nylige erfaring danner mitt grunnlag for å rette en impulsiv oppfordring til de av foreningens medlemmer og bladets lesere som ikke benytter seg av et EDB registreringsprogram i sitt slektshistoriske arbeid. Jeg er klar over at introduksjonen av EDB er en terskel for mange å komme over, men det lar seg gjøre og det bør la seg gjøre!

Sammen med dette nummer av Slegt og Data følger medlemslisten, som er ordnet alfabetisk pr. fylke. En av hensiktene med listen er å skape muligheter for direkte personlig kontakt mellom slektsforskere som bor rimelig nær hverandre.

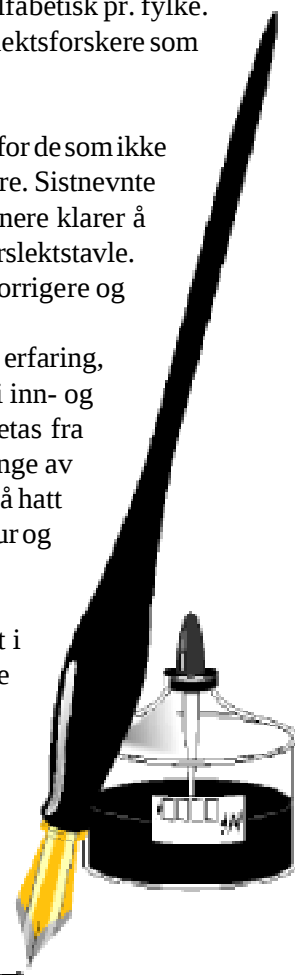
DIS-Norge skal absolutt også være en forening for nybegynnere og jeg oppfordrer derfor de som ikke benytter seg av slektsprogram til å ta kontakt med nærboende medlemmer for å se og lære. Sistnevnte er hermed varslet! Det skal ikke så meget informasjon og arbeid til, før selv nybegynnere klarer å benytte et slektsregistreringsprogram og få skrevet ut sin første lille, enkle anetavle og etterslektstavle. Dermed er det viktigste gjort og alt som deretter skal skrives ned, lar seg innpasse og korrigere og forbedre. (Jeg tør ikke nevne i hvilken høy alder jeg selv begynte med dette!)

Hvis man ikke har noen egnet maskin, har jeg ved en tidligere anledning, ut fra egen erfaring, anbefalt at man fortrinnsvis anskaffer en bærbar maskin. Ved mine besøk på lesesaler i inn- og utland gjør det meg faktisk litt ondt å se den omfattende kopiering for hånd som foretas fra bibliotekets eller arkivets materiale. En medbragt liten bærbar PC gjør det mulig at mange av notatene straks kan skrives inn på sin rette plass i dine "arbeidspapirer". Selv har jeg også hatt stor nytte i å kontrollere egne, allerede nedskrevne notater mot forhåndenværende litteratur og oppslagsverk i bibliotek eller lesesal.

Med DIS-Rogaland har DIS-Norge fått sin fjerde lokalavdeling. På stiftelsesmøtet i Stavanger 17. januar 1994 ble sykehusdirektør Jørg Eirik Waula valgt som den første formann. Jeg ønsker DIS-Rogaland hjertelig velkommen! Vi ser med glede frem til samarbeid med Rogaland Historie- og Ættesogelag, som sammen med DIS-Norge fant at grunnlaget var tilstede for å starte DIS-Rogaland.

I årets første måned har DIS-Norge fått 61 nye medlemmer. Til disse og alle øvrige medlemmer sender jeg en vennlig hilsen og ønsker godt nytt år!

Vennlig hilsen
Wilhelm Færden

Redaktørens spalte

Først og fremst vil jeg ønske våre lesere et riktig Godt Nytt År!

Etter jul gjorde jeg noe jeg håper mange av dere også vil gjøre når dere nå har vår nye medlemsliste mellom hendene. I forbindelse med møtet vi arrangerer på Fjære Ungdomsskole 5. og 6. februar (tidspunktet har vært annonsert for lengst på siste side i Slegt og Data) ønsket jeg å treffe våre medlemmer i Aust-Agder for å diskutere opplegget for møtet. Jeg sendte derfor rundt et brev hvor jeg inviterte alle våre medlemmer i Aust-Agder hjem til meg en fredagskveld i januar. 5 av medlemmene møtte frem, med datamaskiner, diverse utskrifter og det hele. Over diverse kopper te og litt kake diskuterte vi først hvem som skulle ordne med forskjellige ting i forbindelse med møtet. Deretter var det frem med maskinene, og praten gikk meget høyt etter hvert som vi

oppdaget felles aner, til dels aner som nok ikke kunne komme med i DISTREFF fordi vi hadde for få data om tidspunkt for når de levde og hvor de eksakt befant seg. Jeg tror at interessen er der for gjentatte møter, selv om vi kanskje pr. i dag er for få i Aust-Agder til å lage et lokallag.

Hva så med deg? Når du nå sitter med vår medlemsliste, burde ikke du benytte anledningen til å bli kjent med andre som ikke bare har samme hob-

by, men som kanskje har registrert en masse aner som også er dine eller noen av dine nærmestes aner. Eller kanskje finner du noen andre som kan hjelpe deg med å virkelig komme i gang med å bruke ditt dataprogram eller kanskje modem.

Var du blant de heldige som fikk besøk av julenissen som overrakte deg et modem? Har du ikke fått det til å virke?? Nei vel, da bør du slå opp på neste side og lese hva Bjørn Nilsen skriver om å komme i gang med å bruke det.

Eller kanskje er du en av dem som oppdaget at det fantes en BBS som heter Slektsforum etter å ha lest nr. 12/93 av Datatid. Det ville være morsomt om du er en av dem som oppdaget foreningen etter å ha funnet Slektsforum via Datatids artikkel. Kunne du kanskje tenke deg å skrive et par ord til bladet om dine første opplevelser som modembruker i slektsforskningens verden?

Deadline nr 2/94

22. april 1994

Tillegg til litteraturliste for slektsforskere

Wilhelm Færden

Under sitt foredrag i Stavanger 23. oktober 1993 refererte konstituert statsarkivar Torkel Thime til relevant litteratur for slektsforskere. En del av denne litteraturen er allerede opplistet i Slegt og Data nr. 1/1993 på side 18/19. Torkel Thime har imidlertid etterkommet vår anmodning om å oppgi de manglende, og disse er:

Administrasjonshistorie og arkivkunnskap - kommunene - av Liv Mykland og Kjell-Olav Masdalen,

Universitetsforlaget A/S, 1987, 322 sider ISBN 82-00-18481-1

Denne bok er i stor grad bygget over samme lest som Alf Kiils bok om arkivene i statsarkivene. Den nå angitte bok omtaler de kommunale og fylkeskommunale arkivskapere.

Norsk Historisk Leksikon - av Rolf Fladby, Steinar Imsen og Harald Winge J.W.Cappelens forlag, Oslo, 2. opplag 1990, 389 sider ISBN 82-02-04893-1

Dessuten oppga Torkel Thime: *Samkatalog for privatarkiver (nasjonale og regionale)*. På annet sted i dette hefte av Slegt og Data har arkivar i Riksarkivet Brita Rikheim vært så vennlig å gi en orientering om denne samkatalog, som er et av hennes arbeidsområder.

Samarbeid over grensene

Alf Christophersen

I "Slekt og Data 2/93" fortalte vi litt om reaksjonene etter at vårt medlem Jan M. Keus tok kontakt med den Nederlandske Genealogiske Foreningen (NGV) og fikk innrykket et inserat i deres tidsskrift "Gens Nostra" med etterlysning av etterkommere etter utvandrede nordmenn til Nederland i årene 1600-1800.

De fleste reaksjonene kom i form av spørsmål om hjelp, noe som var nokså vanskelig å imøtekomme, fordi de nødvendige stedsopplysningene oftest var få og navnene bare angitt som Olsen eller Hansen. I ett tilfelle ble fødested oppgitt til å være på "Westrijss" (Vesterisen). Det måtte være vanskelig å finne en sogneprest stasjonert på Vesterisen, som døpte og registrerte barn.

I to tilfelle var det imidlertid litt mer kjøtt på beinet. "Slekt og Data" vil her fortelle om historien om slekten Farstad fra Hustad på Møre som fant frem til sine utvandrede frender, som i Nederland både hadde skiftet navn, bygd seg opp en betydelig formue og mistet den igjen et par generasjoner senere.

Under medlemsmøtet på Riksarkivet lørdag 26. september møtte "Slekt og Data" Jan M. Keus fra Bærum og Kjell Ivar Farstad fra Elnesvågen i Møre og Romsdal.

Jan fortalte at han hadde fått et brev fra et medlem av NGV i Amersfoort i Nederland. Han spurte om hjelp til å tyde og oversette et dokument han hadde funnet i Byarkivet i Amsterdam under navnet Frastad. Det var skrevet i 1768 i Amsterdam av en Evert Marlof(f) .

Det man visste var at det gjaldt "avståelse av rettigheter på jord til min kjære broder Anders Olsen Farstad", og at Farstad måtte ligge i Romsdals Fogderi.

Jan ringte til Harald Winge, ekspert på bygdebøker ved Norsk Lo-

kalhistorisk Institutt som holder til i Riksarkivbygningen. Han bekreftet at det ikke eksisterte noen bygdebok om Hustad-området, men at en bygdeboknemnd var i gang med å samle materiale. For sikkerhets skyld sendte Jan to brev, ett til denne nemnden og ett til familien på gården Farstad. Det siste brevet kom til Kjell Ivar Farstad, brortil nåværende eier, som i mange år hadde samlet på slektshistoriske informasjoner rundt Farstadslekten og som dessuten har forsøkt å finne frem til de "tapte" hollandske aner via bekjente i Nederland.

Mye av det Kjell Ivar hadde samlet var allerede lagt inn på data (Brothers Keeper), og det var nå bare å komplettere databasen med de opplysningene som kom fra Nederland.

Kjell Ivar forteller så at allerede i 1885/86 hadde en J. H. Marlof sendt brev til Møre, riktignok på fransk, og det måtte da oversettes av sognepresten i Bud, herr W. K. Kjelstrup. Her ønsket denne Marlof opplysninger vedrørende slekten Farstad, og om den fremdeles bodde på Farstad gård. Videre var han interessert i en slekts-tavle.

Det ble da laget en slektstavle på prestekontoret. Dette ble sendt ned

til Holland sammen med et brev fra Kjell Ivars oldefar, og oversatt til fransk av presten. I alt ble det skrevet flere brev i 1885-1886 mellom disse to slektningene, via presten Kjelstrup. Etter denne perioden er det ingen papirer som viser at en holdt jevnlig kontakt. Det er også funnet et brev som far til Kjell Ivar skrev i 1956, der han ville prøve å få kontakt på nytt. Dette brevet ble mest sannsynlig ikke avsendt, og han omkom litt senere.

Det er først nå i vår dataalder, og ved hjelp av DIS-Norge at kontakten ble knyttet på nytt. Kjell Ivar har allerede fått flere brev og har hatt telefonisk kontakt med slektninger i Nederland, og det er nå planlagt et besøk fra Nederland til Farstad i år. Fra Nederland opplyses det at det befinner seg et arkiv som er tre meter langt og som inneholder ca. 360 underarkiv. Innholdet i disse underarkivene er beskrevet på en 45 siders stor oversikt. Av innholdet er f.eks. testamenter, fødsels-, vielses- og døds-attester, bilder, aviser, resepter etc. Her er det mye materiale å studere.

Kjell Ivar tilføyer videre at han kjente til foreningen DIS-Norge via Slektsforum BBS, men han var ikke medlem. Etter at han fikk denne kontakten fra foreningen som førte til svar på alle de uløste gåtene omkring familien i Nederland, var han snar med å få betalt kontingenten.

Farstad gård

Teleslekt er godt i gang!

Ved Teleslekts Oslo-kontor har vi møtt en entusiastisk gjeng som allerede er kommet langt i registreringen av folketellingen for 1900. Profesjonalitet og grundighet preget aktiviteten, og det var ingen tvil om at alle som arbeidet her gikk inn for oppgaven med liv og sjel.

*Tekst og foto:
Bjørn Nilsen*

I moderne, lyse lokaler på Ryen i Oslo ble vi tatt imot av Kåre Vaksvik, som er daglig leder av Oslo-kontoret. Vaksvik har sjøl drevet med slektsforskning i flere år, og skulle ha de beste forutsetninger for denne jobben.

Etter en liten pause i høst hvor gruppen i Oslo måtte påta seg en større oppdateringsjobb for Televerket, er man nå kommet godt i gang med registrering av folketellingen fra 1900. Det er denne tellingen alle de ca. 50 medarbeiderne i Teleslekt rundt om i landet holder på med i første omgang.

Samtlige i prosjektet har deltatt på kurs i regi av Statsarkivet i Hamar. Her har de fått innføring i arkivforståelse, 1800-talls historie og lesing av gotisk skrift. Foreløpig er det ikke blitt så mye bruk for ferdighetene i gotisk; en av grunnene til at man startet opp med registrering av 1900-

tellingen, var nettopp at denne er forholdsvis enkel å lese.

Kvalitetssikring i høysetet

Det var åpenbart at alle som holdt på med registrering var blitt drillet i viktigheten av kvalitetssikring.

I starten ble alt som ble registrert gjennomgått i korrektur ved Statsarkivet. Etter å ha forsikret seg om kvaliteten ved arbeidet, tar arkivet ca. 10% av det ferdig registrerte materialet til korrektur hos seg.

Dette betyr sjølsagt ikke at det ikke leses korrektur på det øvrige materialet! Alt som registreres kjøres ut som papirlister. To og to (fortrinnsvis ikke de samme som registrerte) leser korrektur mot originalene. Dette arbeidet tar kanskje vel så mye tid som selve registreringen.

Alt som er registrert i løpet av dagen blir kopiert ut til disketter som lagres i en kjempestor, brannsikker safe. I denne oppbevares også det

utlånte originalmaterialet fra Statsarkivet.

Til nå er ca. 260 000 registreringer fra 1900-tellingen gjort. Man regner med å bli ferdige med hele folketellingen i begynnelsen av 1995. Antakelig vil 1891-tellingen bli den neste som står for tur. De som har brukt denne litt i lesesalen på Kringsjø, vil skjønne at det nok haster med å få registrert den før den blir helt utslitt.

Eget bibliotek

Som nevnt er lederen for Oslo-gruppen, Kåre Vaksvik, sjøl en ivrig slektsforsker. Han kan dessuten fortelle at han har vært medlem av DIS-Norge i flere år allerede.

Både som et ledd i kvalitetssikringen og fordi han vil styrke den generelle kompetansen på området, har Vaksvik startet oppbygging av et lite fagbibliotek ved Oslo-kontoret.

Med et lite budsjett i ryggen har han trålet antikvariater, prutet priser, godsnakket med bokhandlere og på denne måten allerede skaffet mange titler som enhver kunne misunne ham.

Møtte bestefar!

Det var kanskje ikke så mange av de øvrige som hadde drevet noe særlig med slektsforskning før de kom til Teleslekt. Ikke desto mindre fikk vi et klart inntrykk av at den korte tida de har hatt med dette arbeidet, allerede smittet over til en mulig hobby.

Ikke minst ble nok Liv Jødestøl inspirert mens hun holdt på med registrering av Nannestad kommune. Plutselig oppdaget hun at hun satt og registrerte sin egen bestefar, som da var en liten gutt i en stor barneflokk!

Liv Jødestøl fant sin egen bestefar mens hun registrerte tellingen for Nannestad

Satser på mange forskjellige brukergrupper

Parallelt med arbeidet som pågår med registrering av folketellinger, har Teleslekt også begynt forberedelsene til det datasystemet som skal betjene de fremtidige kundene. DIS-Norge er representert i den prosjektgruppen som utarbeider kravspesifikasjonen.

Bjørn Nilsen

Slektsforskere med egen datamaskin blir kanskje den største kundegruppen til Teleslekt når databasen blir gjort tilgjengelig for publikum. Men lederen for Teleslekt, Bjørg Fjellbakk, tenker seg mange andre mulige brukere i tillegg til disse.

Det finnes rundt 500 historielag rundt om i landet, og sammen med bygdebokforfattere utgjør disse også en stor gruppe som vil kunne dekke mange av sine behov for kildegransking hos Teleslekt.

Tyngre institusjoner som driver med demografisk forskning vil ha stort utbytte av ekstraherte data fra de store folketellingene. Og endelig vil arkivverket kanskje etter hvert kunne tilby søking på dataskjermer i lesesalene i stedet for å sette fram originalmaterialet som i mange tilfeller er i ferd med å bli slitt i stykker.

Ikke bare PC-brukere

Teleslekt tar sikte på å opprette en tjeneste også for dem som selv ikke har tilgang til datamaskin, men som ønsker hjelp til søking i det historiske materialet.

Fra disse servicetelefonene vil det også bli mulig å yte bistand utover akkurat det som har med søking i databasen å gjøre. Det er liten tvil

om at medarbeiderne i Teleslekt gjennom sitt daglige virke vil komme til å opparbeide en kompetanse på så vel arkivforståelse som slektsforskning generelt.

Utdatasystemet forberedes

Arbeidet med å spesifisere hvordan det fremtidige brukersystemet skal bli er allerede startet opp. Det er mange forhold å ta hensyn til for at et slikt system skal bli effektivt og brukervennlig. Teleslekt har knyttet til seg så vel fagfolk på datateknikk og informatikk som representanter for brukere av dagens systemer.

Skulle datamengdene i den sentrale basen bli svært store, vil et moderne, norskutviklet søkesystem kunne sørge for at ventetida for et søk blir helt minimal.

Teleslekt tar sikte på å kunne tilby ikke bare on-line databasesøk, men også utdrag av kildedata levert som papirutskrifter og evnt. på disketter eller mikrokort. Søking i katalogdata over mange slags historiske kilder er også et område som vil kunne dekkes.

Markedsundersøkelser

Ledelsen i Teleslekt ønsker å kunne danne seg et enda bedre bilde av hva de fremtidige kundene venter seg, og kanskje ikke minst hva de kan være villige til å betale for hva de får.

Man har derfor startet et forarbeid med sikte på en litt større markedsundersøkelse blant de potensielle kundene. Gjennom intervjuer med tilfeldig utplukkede slektsforskere og andre vil man danne seg et bilde av hvilke forhold som opptar hver og en sterkest.

Det har til nå ikke vært enkelt å få noen særlig konkrete vurderinger fra Teleslekt av hvordan man tenker seg en prisprofil for de tjenester som skal tilbys. Akkurat dette vil jo i det lange

Bakgrunnen

I forbindelse med omorganiseringen av Televerket, ble ca. 1500 arbeidstakere definert som "overtallige". Etter forhandlinger med arbeidstakerorganisasjonene ble det bestemt at en ny divisjon skulle opprettes i stedet for å gå til oppsigelser.

Den nye divisjonen fikk navnet "Televerkets Nye Muligheter", TNM. En rekke større og mindre prosjekter med nye ideer til arbeidsoppgaver er opprettet. Et av disse prosjektene er Teleslekt. Idag er ca. 50 personer engasjert i dette prosjektet. Hovedformålet er å drive EDB-registrering av personhistorisk kildemateriale, samt opprette en egen tjeneste for tilbud av dette materialet til slektsforskere, demografiske forskningsprosjekter og andre interesserte.

Teleslekt har avdelinger i alle Televerkets regioner: Sør-Norge, Øst-Norge, Midt-Norge, Nord-Norge, samt Stavanger, Bjørgvin og Oslo.

løp være nokså avgjørende for i hvor stor grad den enkelte skal kunne nyttiggjøre seg databasen.

Fortsatt er ingenting fastlagt når det gjelder prispolitikken. Kanskje begynner det å utkrystallisere seg noen forskjellige former for debitering, slik som volumpris for nedlasting, stykkpris for enkeltposter, graderte abonnementsordninger osv.

Såvidt vi vet er det heller ikke mulig å si noe eksakt om når Teleslekt vil kunne tilby sine tjenester. Vi tror at dette vil avhenge av flere faktorer. For det første må man ha en såvidt stor database at tilbudet i det hele tatt kan bli attraktivt, og dernest må den første versjonen av et utdatasystemet bli ferdig.

Det er neppe realistisk å vente et mer omfattende tilbud før tidligst et godt stykke ut i 1995.

HJELP!

Jeg har fått modem!

Ikke vet vi hvor snille mange av dere var i fjor, men julenissen må i alle fall ha vært fornøyd. Å dømme etter trafikken på Slechtsforum har det ligget en del modemer under juletrærne rundt omkring. Om noen skulle ha gitt julenissen en liten håndsrekning på egen hånd er ikke vår sak! Det vi har registrert, er at noen trenger litt førstehjelp for å komme på lufta uten å kaste bort altfor mange tellerskritt.

Bjørn Nilsen

Vi holder fast ved at det ikke skal by på store problemer å få modem, kommunikasjonsprogram og evt. postkurv-program til å virke. Vår erfaring fra kontakt med de som prøver seg viser at det i nesten alle tilfellene er bagatellmessige feilgrep som gjøres, og at enhver som ikke gir opp kommer i mål til slutt.

Det største problemet ved å gi veiledning om hvordan man skal kople opp modem og konfigurere programmene er at så mange velger forskjellige program, forskjellige katalogområder til programmene, forskjellige COM-porter osv. Føler du at du har forståelse av hva det innebærer å gjøre disse valgene selv, behøver det ikke være noe problem. Er du veldig usikker i bruken av din PC, bør du forsøke å kopiere et ferdig utprøvd konsept.

Det er til alle de som er usikre på mange sider av PC-bruken, vi her skal prøve å gi en kokebok for et konsept som er utprøvd. Senere, når du har fått litt erfaring, kan (bør?) du eksperimentere litt med konfigurasjonen, kanskje bruke et annet kommunikasjonsprogram, postkurv-program etc.

Hva trenger du?

Til dette oppsettet må du ha

- et modem, enten innebygd i PC'en eller som ekstern enhet
- visshet for om du skal bruke COM1 eller COM2 på PC'en din.
- kunnskap om hvilken hastighet modemmet kan arbeide med (står i bruksanvisningen)
- kommunikasjonsprogrammet MiniComm, som ligger på disketten som fulgte med i nr. 2/93 av Slekt og Data.
- «postkurv»-programmet MegaRead, som ligger på samme diskett.

- (de-)komprimeringsprogrammene PKZIP og PKUNZIP.

(De som ikke har disketten fra Slekt og Data, kan få tilsendt denne ved å sende anmodning om dette til Bjørn Nilsen, Grenseveien 79E, 0663 OSLO. Oppgi tydelig navn/adresse, og legg ved 5 stk. frimerker à kr. 3,50 til dekning av porto, emballasje og diskett. Dersom ikke annet oppgis, brukes 3" DS/DD diskett.)

Tilkopling av modem

På baksida av modemmet finnes (på nesten alle modemer i dag) to firkantede kontakthull, omtrent 1 x 1 cm. På det ene står det LINE, på det andre står det PHONE. Det bør (skal) følge med en ledning som i den ene enden har en vanlig, «gammeldags» telefonkontakt (den runde med tre pinner i trekant) og i den andre enden en liten, gjennomsliktig plastplugg. Dette er «nåtidens» telefonkontakt, så bli like godt kjent med den nå!

Bruk kabelen til å kople modemmet til vegg-kontakten i stedet for telefonen, samt den lille plastpluggen i LINE-hullet. Telefonapparatet kan nå koples til modemets PHONE-hull. Du må kanskje bruke svært mye kraft for å få den gamle telefonkontakten inn i det lille, firkantede hullet. Ikke gjør det. Spør hos el-forhandler eller i Telebutikken om å få en overgangsledning. Har du et nyere telefonapparat med modular-kontakt i apparatet også, kan du kjøpe en ledning med modularkontakt i begge ender og bruke denne.

De som har innebygd modem er ferdige nå. De andre skal nå kople datalinja mellom modem og PC. På modemmet er det en avlang kontakt med enten 9 eller 25 små hull i to rader. På PC'en finnes en eller to slike også, merket hhv. COM1 og COM2. (Er de ikke merket, må vi prøve oss frem. Mer om dette litt lenger ned.) Det bør følge datakabel med modemmet. Gjør det ikke det, eller passer den kanskje ikke (9/25 hull), må denne også skaffes. Er kabelpluggen 9 pins og kontakten på PC/Modem 25 hull, kan du få kjøpt en overgangsplugg fra 25 til 9 pin.

Til slutt setter du i strømforsyningen, en liten rund sylindrisk plugg.

Laste inn programmene

I dette oppsettet skal vi la både kommunikasjonsprogrammet og postkurv-programmet ligge i samme katalogområde (directory) på PC'en. Dette avviker litt fra hva som foreslås i filen som følger med disketten. På den annen side blir konfigurasjonen enklere.

Forutsetning før du begynner: Bruker du Windows, avslutt dette programmet. Bruker du andre menyprogrammer, gå enten ut av dem eller velg en opsjon som fører deg til DOS-promptet. DOS-promptet ser høyst sansynlig slik ut hos deg også:

C'> eller C:\WINDOWS> eller C:\noe-annet>

Dette betyr at du kan gi kommandoer direkte til operativsystemet DOS.

Gjør følgende (alle kommandoer avsluttes med «ENTER»-tasten eller den store ny-linje-tasten):

1. Skriv kommandoen `CD \` (CD, mellomrum, \)
2. Skriv kommandoen `MD COMM`
3. Skriv kommandoen `CD COMM`
Dersom det ikke står `C:\COMM>` på skjermen nå, skal du skrive kommandoen `PROMPT $P$G`. (Gir DOS beskjed om å fortelle hvilket katalogområde man til enhver tid befinner seg i.)
4. Sett inn disketten med `MINICM13.EXE`, `MEGAR210.EXE` osv. i maskinen. På nesten alle maskiner vil denne sprekken være `A:`. (Kanskje den er `B:` hos deg.)
5. Skriv kommandoen `A:MINICM13`
En del filer pakker seg ut og legges på harddisken under `c:\COMM`.
6. Skriv kommandoen `A:MEGAR210`
Flere filer pakker seg ut, og du har nå installert de programmene som trengs for dette oppsettet. Skriv også kommandoen `A:PKZ204G`, slik at `PKZIP/`
`PKUNZIP` legges ut.
7. Nå passer det bra å kopiere veiledningen for MegaRead:
Skriv kommandoen `COPY A:MEGAREAD.TXT`.
Den første test av modemet
Du står fortsatt i `COMM`-katalogen, og `DOS`-promptet skal være `C:\COMM>`.
8. Skriv kommandoen `MINICOMM`, og idet du trykker `ENTER`-tasten starter programmet opp.
Det står MiniComm med store bokstaver på skjermen. Nederst er en statuslinje hvor det står `COM1`, `2400`, `81N`, `ANSI`, `Logg lukket` og `Off Line`. `COM1` betyr sjølsagt at programmet forventer at modemet er koplet til `COM1`-porten. `2400` betyr at hastigheten nå er satt til `2400` (baud). `81N` betyr at programmet nå sender alle tegn med en 8bits kode, ingen (None) paritetsbit (kontrollbit) og ett stopp-bit etter hvert tegn. Det er slik den skal stå. `ANSI` betyr at programmet anvender skjermkodene fra den amerikanske standarden `ANSI`. `Logg lukket` betyr at det som kommer på skjermen ikke blir lagret i en egen log-fil. `Off Line` betyr at modemet ikke har forbindelse med et annet akkurat nå.
Trykk en hvilken som helst tast, og velkomstbildet forsvinner. Er kontakten med modemet i orden, skal det stå øverst på skjermen:
`ATZ`
`OK`
Gjør det ikke det? Det var trist. Da går vi løs på første feilsøking:
- 8A. Er modemet ditt i virkeligheten koplet til `COM2`?
Da må vi endre et parameter i programmet. Trykk `ALT/O` (hold `ALT`-tasten nede mens du trykker bokstaven `O`). En liten meny kommer opp, og på første linje

står *Port*. Velg denne ved å trykke `ENTER`-tasten eller `Ny-linje`-tasten. Ny rute kommer opp, og på første linje står `Port COM1`. Trykk `ENTER`, og det står `COM2`. Trykk `ESC`-tasten, og meny-ruten forsvinner. Skriv kommandoen `AT` (ikke glem `ENTER` som avslutning). Kommer det `OK` på skjermen? Hurra. Ikke det. Gå til pkt. 8B.

8B. Har du et modem som kun greier `1200` bauds hastighet? Da må vi endre et annet parameter i programmet. Trykk `ALT/O`, og menyroute kommer opp med *Port* på første linje. Velg denne (`ENTER`-tasten!). Ny menyroute. På andre linje står det *Hastighet 2400*. Bruk ned-pil en gang slik at linja markeres. Trykk `ENTER` for å velge hastighet. Ny rute kommer opp med forskjellige alternativer. Bruk piltast (opp/ned) for å velge `1200`. Trykk `ENTER`, og du kommer tilbake til forrige rute. Nå står det *Hastighet 1200*. (De som har raskere modem kan jo benytte anledningen til å sette `9600` her.). Trykk `ESC`, og menyruta forsvinner. Prøv igjen med kommandoen `AT`. Kommer `OK` nå? Hvis ikke, er det trolig at det er såkalt hardware-feil (feil i utstyr/kabler). Sjekk alle tilkoblinger før du evt. tar med deg modemet til forhandleren.

9. Vi skal nå sjekke linjetilkoplingen. Skriv kommandoen `ATDT` (husker du avslutningen? JA, det er `ENTER`-tasten, det!) Nå skal du høre summetonen fra en liten høyttaler i modemet. Trykk `ENTER` en gang til, og den forsvinner. Kanskje står det nå `NO CARRIER` på skjermen. Dersom du ikke hørte summetonen, kan det skyldes at høyttaleren ikke er tilkoplek i modemet. Men det kan også skyldes at ledningen mellom modemet og telefonkontakten i vegg er feilkoplet. I en del tilfeller er den kabelen som følger med modemet laget for det amerikanske telenettet, og her brukes pin nr. 1 og 4 til summetonen. I Norge brukes pin nr. 1 og 3 i pluggen, så enten må du forandre dette selv, eller få ordnet ny kabel hos leverandøren.

Har alt gått bra så langt, kan du konstatere at du har en PC som er i stand til å kommunisere med omverdenen. Vi skal nå gjøre noen små konfigurasjonsendringer i MiniComm før vi prøver å ringe ut:

10. Trykk `ALT/O` igjen i Minicom. Bruk pil-tasten ned til linja hvor det står *Kataloger*. Trykk `ENTER`. Nytt vindu kommer opp. De to første linjene inneholder hhv. `Download` og `Upload` (-katalogene). Fyll inn `C:\COMM` på begge disse linjene. Glem resten. Trykk `ESC`.

11. Dersom du bruker `COM2`, må du trykke `ALT/O` nok en gang, pile deg ned til linja med *Ekstern protokoll*, og trykke `ENTER`. Pil deg ned til linja med *D/L Parameter*, og skriv `PORT 2` foran det lille ordet `rz` som står der fra før. (Lurt å trykke `INSERT`-tasten før du skriver.) På neste linje gjør du det samme foran ordet `sz`. Det skal altså stå hhv. *PORT 2 RZ* og *PORT 2 SZ* %1 %2 %3 %4 %5 %6 %7 på de to linjene. Avslutt med `ENTER`, og trykk `ESC`.

Det vi gjorde i pkt. 10, var å forberede MiniComm på å laste ned filer fra BBS'en med ZMODEM protokoll, og legge disse i samme katalogområde som MiniComm.

Så gjør vi så når vi lagrer vårt oppsett.

Synd om alt vi nå har gjort skal være glemt neste gang vi starter MiniComm. For å lagre oppsettet, trykker du først ALT/O. Nederst i menyruen som kommer opp står det nettopp Lagre oppsett. Pil deg ned og trykk ENTER, eller trykk bare en 'L' med en gang, og oppsettet blir lagret. For å avslutte MiniComm, trykker du ALT/X (Alt-tasten samtidig med X). Et vindu kommer på skjermen og spør om du virkelig vil avslutte. Trykk ENTER for å kvittere.

Hurtig oppsett av MegaRead

Du har allerede (under pkt. 6) pakket ut MegaRead-programmet fra disketten. Vi skal nå foreta et par enkle grep for å klargjøre dette programmet også.

11. Start programmet ved å skrive kommandoen MEGAREAD. Et velkomstbilde dukker opp, og blir hengende noen sekunder for å minne deg om at du bør registrere deg som bruker av dette shareware-programmet. Trykk en (hvilken som helst) tast når programmet sier fra om dette, og siden det er første gang du starter det, vil MegaRead finne at du mangler en konfigurasjonsfil. Den sier fra om det, og trykk en tast igjen slik at den går videre og bygger opp en slik fil.

Dernest fører programmet deg automatisk til den menyen som inneholder de parametre du må fylle ut som et minimum. Det er fem parametre:

Upload Directory
Download Directory
Work Directory
PKZIP Path
PKUNZIP Path

12. Trykk ENTER for å endre den første. En ledetekst kommer nederst på skjermen, og du skriver C:\COMM og trykker ENTER. Bruk piltast og flytt ett hakk ned (til Download), og gjør det samme her.

13. Pil ned til Work Directory. Når du trykker ENTER, ser du at det allerede står C:\COMM\WORK. Aksepter dette ved å trykke ENTER. Aksepter også program-mets forslag på de to neste linjene (PKZIP og PKUNZIP).

Nå kan du trykke ESC noen ganger, helt til du kommer ut av programmet.

Vi ringer ut for første gang.

14. Start MiniComm, og når du har fjernet velkomst-bildet ved å trykke en (hvilken som helst) tast, kan du skrive følgende kommando:

ATDT35990991

Idet du trykker ENTER, hører du summetonen et par sekunder, før nummeret sendes ut. Og det er ikke et hvilket som helst nummer, men til Slektsforum! Er det opptatt, hører du en opptatt-tone i modemet, og på skjermen skrives antakelig BUSY. Prøv igjen, og igjen

og igjen..., og til slutt er det store øyeblikket kommet. Litt høy og lav piping avslører at modemene prøver «å finne tonen» overfor hverandre, noe de feirer med en slags brus av støy. I samme øyeblikk koples (vanligvis) høyttaleren ut, og det blir stille.

På skjermen kommer følgende:

(I det følgende følger noen utsnitt av hva som vises på skjermen ved pålogging. Det som står med halvfet skrift er hva som skrives av den som ringer.)

CONNECT 2400

CONNECT 2400 / 01-16-94 (14:56)

SLEKTS-FORUM BBS.

PCBoard (R) - Version 14.5/E3 - Node 1

Operational Languages Available:

1 - English (Default)

2 - Norwegian

Enter Language # to use (Enter)=no change? 2

Norsk er nå det aktive språket.

Vil du ha Ansi grafikk (Y/N) (Enter)=nei? N

Et velkomstbilde kommer opp (enda flottere med ANSI grafikk).

Hva er ditt Fornavn? **Bjoern**

Hva er ditt Etternavn? **Nilsen**

BJOERN NILSEN ikke funnet i bruker fil.

(R) for å endre navnet eller (C) for å fortsette som ny bruker? (C)C

/Hei og velkommen til din første visitt på Slekts-Forum BBS.
/BBS 'en er foreningen DIS-Norges elektroniske oppslagstavle.
osv osv. litt mer tekst....

Ønsker du å registrere deg hos oss, Bjoern? (Y/N) (Enter)=ja? (Y)

Passord (Bare ett ord!)? () **<velg deg et passord selv>**

Skriv passordet er gang til? ()....

Sted og Land du ringer fra?

osv osv.

(A) Ascii (Non-Binary)

(X) Xmodem (Checksum)

(C) Xmodem-CRC

(O) 1K-Xmodem

(F) 1K-Xmodem/G

(Y) Ymodem (Batch U/L and D/L)

(G) Ymodem/G (Batch U/L and D/L)

(Z) Zmodem (Batch U/L and D/L)

=> (N) None

Hvilken Fil Protokoll ønsker du (Enter)=ingen endring? (N) Z

Din Faste Protokoll er satt til Zmodem (Batch U/L and D/L)

=====SLEKT-FORUM MENU=====

(17 min. igjen) Main Board kommando? E

Til (Enter)='ALLE'? (sysop

Subjekt (Enter)=avbryt? () Ny bruker

Melding Sikkerhet (H)=hjelp? (N)R

Bruke Full Skjerm Editor? (N)Y

Til: SYSOP Subj: NY BRUKER

(-----)

1: **Hei! Nå har jeg endelig klart det.**

2: **Jeg er medlem av DIS-Norge, nr. 3233**

3: **Kan du oppgradere meg til medlemsnivå?**

4:

Kommando for skrijving av tekst? S

Lagrer Melding #4644

Trykk (Enter) for å fortsette?

(14 min. igjen) Main Board kommando? G

Minutes Used: 6

Takk for at du ringte Slekts-Forum BBS, Bjoern!

NO CARRIER

Og dermed er den første, vellykkede oppkopling gjort. Du er registrert som bruker, og i løpet av dagen (som regel) vil du bli oppgradert som "medlemsbruker". Da er det på tide å prøve igjen, bl.a. for å hente de første meldingene ned til din egen PC.

Andre gangs oppringing:

På Slechtsforum BBS vil nye brukere av CamMail-døren (hvor henting av post foregår) automatisk bli tilknyttet konferansene MainBoard, SLEKT og ETTERLYSNING. Her følger prosedyre for å hente den første SLEKT.QWK-filen som inneholder meldinger fra disse konferansene:

Hva er ditt Fornavn? Bjoern
Hva er ditt Etternavn? Nilsen
Passord (du får som ekko)? ()....

Siste bruker av Slechtsforum var:
BJOERN NILSEN (OSLO)

(53 min. igjen) Main Board kommando? open 1

Henter MAIL, vennligst vent ...
Initializing Door.....

(52 Min.igjen) Node 1 Cam-Mail kommando? X
Expert Mode is nå på
(Dette er praktisk av hensyn til senere kjøring av scripts for automatisk henting av post.)

(52 Min.igjen) Node 1 Cam-Mail kommando? D

Konferanse Tot Msgs Lav Msg Høy Msg Sist lest Dine Msgs
Totalt mottatt

SLEKT	1003	8213	9244	9230	0	14
-------	------	------	------	------	---	----

Personlige meldinger. 0
Totale meldinger..... 14
Nye bulletiner..... 0
Nye filer..... 0

Vil du ha overført disse meldingene (Enter (svar Y/N))=Ja? Y

Creating Control Information....
Klargjør pakke ... Et øyeblikk

ZIP vellykket
Gjør klar for nedlasting med Zmodem

Nedlastingstid: 0.9 minutter (ca)
Nedlastingsstørrelse: 9569 bytes (10 blokker)
Fil valgt: SLEKT.QWK

rz
**B0800000000022d (eller noe liknende)
Nå skal du trykke tasten PageDown på tastaturet ditt. Et vindu kommer opp, og du trykker nedpil og deretter Enter-tasten, slik at du velger Zmodem ekstern protokoll. Da starter nedlasting av filen.

Nedlasting vellykket !
(51 Min.igjen) Node 1 Cam-Mail kommando? Q
Takk for at du benyttet Cam-Mail døren !

(51 min. igjen) Main Board kommando? G
Minutes Used: 2
Takk for at du ringte Slechts-Forum BBS, Bjoern!

Trykk ALT/X for å gå ut av Minicomm.

Oppstart av Megaread

Vi har nå vist et eksempel på en gjennomkjøring av pålogging mot Slechtsforum BBS og nedlasting av meldingsfil. Dersom dette var første gang du var inne på basen, vil meldingsfila være ganske stor. Grunnen er at alle meldinger er markert som "uleste" av deg. Dersom du skulle ønske å begrense dette antallet litt, kan du f.eks. be om det i den meldinga du la igjen til sysop i første pålogging (se nederst forrige side).

Nok av det. Har du nå en fil som heter SLEKT.QWK i katalogområdet C:\COMM, er du klar til å starte Megaread.

Skriv kommandoen MEGAREAD.

Programmet starter opp, og når du har "kvittert ut" velkomstbildet vil utpakking av SLEKT.QWK-filen skje automatisk. Dermed kan du begynne å lese meldinger!

Når du nå skal fortsette, bør du støtte deg på teksten i filen MEGAREAD.TXT, som er en veiledning på norsk. For å få denne ut på papir, kan du f.eks. skrive kommandoen

PRINT MEGAREAD.TXT

eller

COPY MEGAREAD.TXT LPT1

Ikke gi opp!

Som en avslutning i denne omgang må vi gjenta nok en gang et par forbehold:

Det er meget vanskelig å lage en 100 % detaljert kokebok som opptrer akkurat likt på alle maskiner hos alle og enhver. Vi tror likevel at det er nyttig å ha vist en gjennomgang, slik at man har noe å støtte seg til den første gangen man kaster seg utpå.

Det må også gjentas at all erfaring har vist at alle som prøver, vil greie å komme i mål før eller senere. Får du store problemer, anbefaler vi å studere veiledningene nøye en gang til for å sjekke om det er noe som er oversett. Om nødvendig, slett alle filene du har installert i C:\COMM og start på nytt. La lite være uprøvd før du eventuelt tar kontakt med oss. Men gjør heller det enn å gi opp!

Trenger du hjelp, vil vi prøve alt vi kan å gi deg det. Ideelt sett vil vi gjerne ha et lite brev i posten med beskrivelse av hvor det stopper opp. Blir det mange henvendelser, må vi prøve å fordele litt blant de som kan bidra med en håndsrekning.

Er du helt frustrert og føler at "det er like før...", får du heller gripe til telefonen. Men se på klokka først! Det er utrolig hvor fort tida går når man basker som verst.

Genealogiprogrammet ROOTS IV:

Slektshistorie basert på hendelser i personers liv

Genealogiprogrammet ROOTS IV: Slektshistorie basert på hendelser i personers liv

På side 46 i kirkeboka finner vi endelig Engebregt Johansens sønn *Engebregt* registrert under 'Fødte Mankjøn', døpt 12. oktober 1823.

Vi klikker på menyvalget 'Search' i slekts-programmet *ROOTS IV*, så på 'Individuals', 'Names' og skriver 'Engebr' på første søkelinje og 'Engebr' på linje 2. *ROOTS IV* viser oss alle personer med 2 ganger 'Engebr' i navnet. Vi flytter markøren til vår riktige, nydøpte Engebregt Engebregtsen utfra det tidligere kjente fødselsåret. Så trykkes <shift>F8, som er raskere enn å klikke seg nedover i menyene, og vi får opp alle hittil registrerte hendelser (Events) i Engebregts livshistorie. Hendelsen 'Birth' har Engebregt tydeligvis deltatt i flere ganger som far, men det er hans rolle som barn ved dåpen vi velger denne gangen. Et trykk på F8 bringer opp vinduet for registrering av hendelser (Event Edit) og viser oss Engebregt med hans fødselsår 1823, se figur 1. Vi ser at Engebregt deltok i hendelsen 'Christening' i sin hoved-

eller du kan definere nye hendelser etter eget behov, eventuelt slette/tilføy deltakere i eksisterende hendelser.

Til hver hendelse hører dato, sted og de aktuelle deltakende personer. Du kan henge på fotnotetekst (Event Fntt), beskrive dåpen med fri tekst (Event Text) i eget skjermbilde og etter behov skrive inn egne notater om behov for videre gransking (Research Note).

Dokumentasjon av alle opplysninger er viktig, og vi klikker på spørsmålstegnet bak 'CHRISTENING' i figur 1. Vinduet 'Proof' (Bevis) dukker opp, og vi kan bla i lista over lagret litteratur, bl.a. kirkeboktitler, og markere den aktuelle boka. Referansene kan senere skrives ut som del av teksten (fotnote) eller i egen liste (fotnoter/bibliografi).

ROOTS IV er et amerikansk PC-program med en utviklingshistorie tilbake til ca. 1980. *ROOTS IV*, versjon 1.0, er en komplett nyskriving av systemet i 1993, basert på det generelle databaseprogrammet Microsoft FoxPro. Den kraftigste versjonen (extended version) krever motsvarende utstyr på PC-sida, 486-maskin med 5-8 Mb eller

mer minne og 'rikelig' diskplass. Programmet går brukbart under Windows (egen PIF-fil leveres med) på en relativt kraftig PC, som eksemplene i denne artikkelen viser. 'Klipp/kopiér/liminn'-funksjonen er tilstede, se figur 1 og 2 ('Edit' i menyen).

Det finnes en gratis demoutgave (slideshow) 'R4DEMO.ZIP' på Slektsforum BBS. Prisen for programsystemet er \$195 kjøpt direkte fra COM-MSOFT, box 310, Windsor, CA 95492-0310, USA.

ROOTS IV råder slektsforskeren til å definere ett eller flere prosjekt (for eksempel uavhengige slekter), og oppretter en felles database for stedsnavn, kildelitteratur, digitaliserte bilder osv. Personers navn og genealogiske data lagres automatisk i prosjektspesifikke

datafiler. Det er unødvendig å huske koder eller personnummer for registrering av familieforbindelser, da koplinger etableres ved 'pek-og-klikk' - metoden.

Ved oppstart av programmet vises skjermbildet 'Pedigree', som er ei slektsoversikt i 3 generasjoner der valgt persons foreldre, barn og søsken vises. Eksempel fra kong Haralds slekt er vist i figur 2. Vi kan med utgangspunkt i dette bildet bla fram og tilbake i kongefamilien og knytte til nye personer (Link) etter behov.

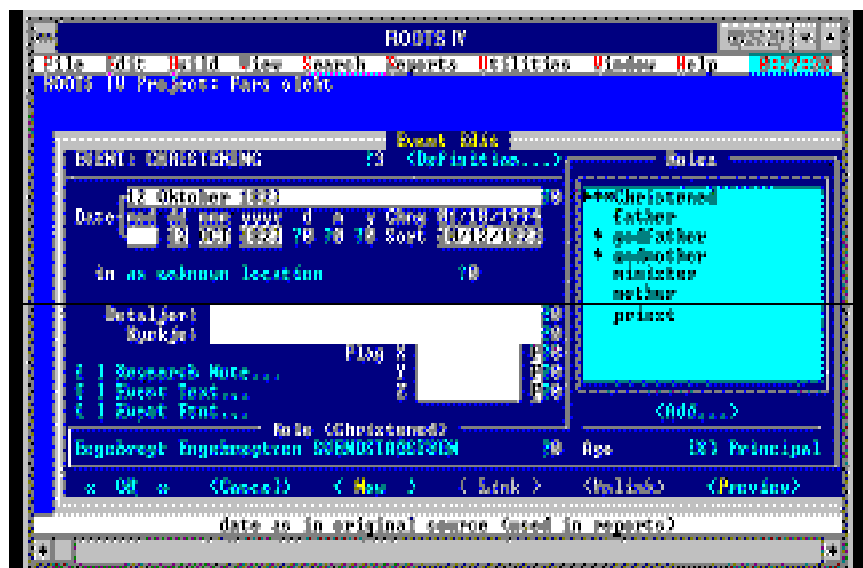

Fig.1 Barnedåp med deltakerne Engebregt (dåpsbarn) og faddere registrert.

rolle som 'Christened'. Vi kan nå registrere dåpsdato (gjørne identisk med originalkilde) og øvrige deltakere som far, mor, prest m.fl. Firkantmerket ved 'godfather' og 'godmother' i lista over 'roles' viser at fadderne ved Engebregts dåp nå er registrert.

Skjermbildet 'Event Edit' brukes for registrering og ajourhold av alle hendelser som beskriver en persons liv. Eksempler på slike er fødsel, dåp, eksamener, flytting, konfirmasjon, død, skifte, begravelse m.m. *ROOTS IV* har et standard bibliotek med over 150 forskjellige hendelser med tilhørende deltakere (roller). Disse kan endres

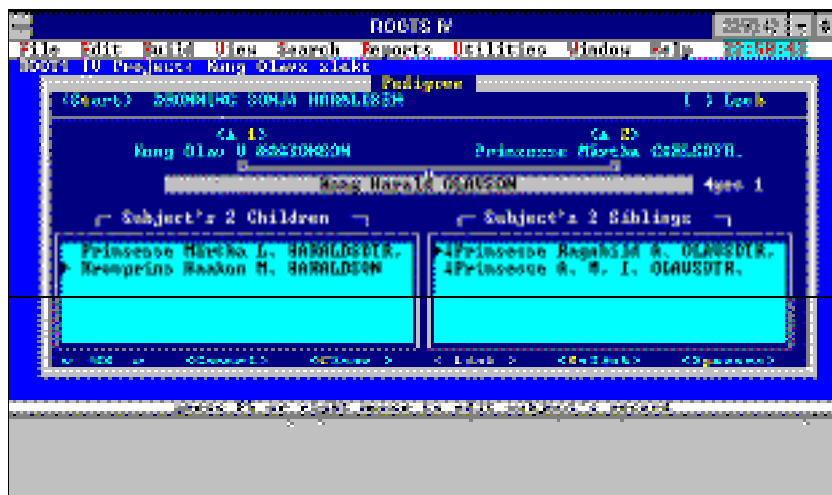

Fig. 2 Slektsoversikt for kong Haralds familie; foreldre - barn - søsken.

Ajourhold av en persons individuelle data skjer enkelt ved å klikke med høyre museknapp. Dette bringer fram vinduet 'Indiv. Edit', se figur 3. Her kan vitale data registre-

‘Kong Harald OLAVSON’, evt. også med <fødtår>-<dødsår>.

Inspeksjon av slektsprosjektets data kan gjøres via 'View'-menyen, som bl.a. har valg for personliste

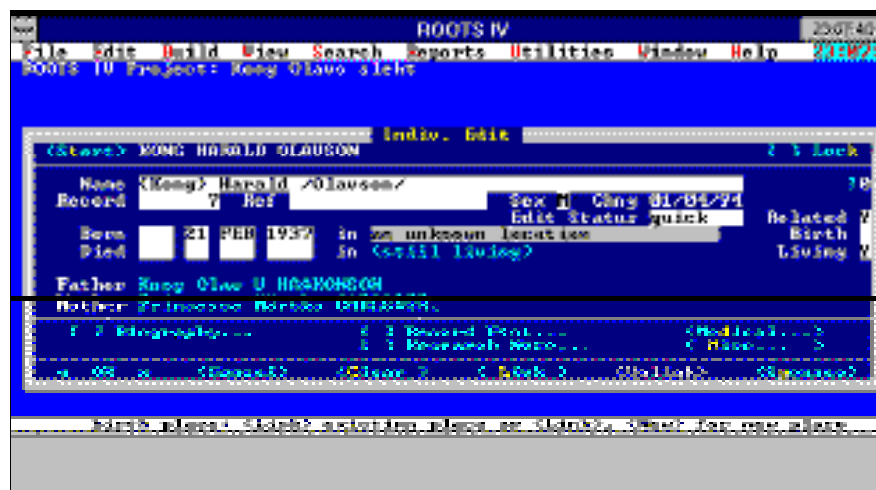

Fig. 3 Vitale persondata ajourholdes i dette vinduet.

res eller ajourføres: fullt navn, født/død dato og sted, biografiske opplysninger i fritext, alias-navn (f.eks. damenes døpenavn) osv.

Vi ser at Haralds fødested er ukjent, men dette kan nå registreres ved å klikke på <Link>.

Stedsnavn registreres i en kortversjon og en full versjon på inntil 5 nivå, f.eks. 'på/i/ved', gård/gate, sted/bygd/bydel, kommune og fylke.

Personnavn registreres i fritt format, normalt inntil 52 tegn, også med norske/svenske æÆØÅåÄö. Etternavn markeres med /skråstrek/ og titler/yrke med {klammer}, som i figur 3. Navn vises/skrives ut på valgfri måte, eksempelvis som i figur 2:

(Figur 4), stedsnavn, 8-generasjoners slektstre (Figur 5), etterkommer, kalender m.m.

Person som du finner fra ei inspeksjonsliste kan direkte hentes over i et annet vindu for ajourhold av persondata.

Rapporter (utskrifter) finnes det ca. 30 av i ROOTS IV, som alle i stor grad kan tilpasses eget behov. Om- trent 50 av de vanligste skrivertyper støttes, inkludert HP-lasere og Post- script. Du kan skrive direkte ut eller sende rapporten til fil med skriverko- der for senere utskrift. Det er en 'ra- dioknapp' for forhåndsvisning på skjermen av endelig, formatert utskrift. Denne er godt egnet for prø- vekjøring av planlagt utskrift. Flere rapportfiler kan lagres i 'Rich Text Format', som er Microsoft-standar- den for utveksling av tekst mellom ymse tekstbehandlingsprogram som Wordperfect og Word.

ROOTS IV har standardiserte utskrifter for alle kapitler i ei komplett slektsbok, f.eks. etter følgende disposisjon:

- tittelside, - innholdsliste, - introduksjonstekst, - personens etterkommere, - generasjonsutskrift ('Genealogy report', se eksempel), - slektskapsliste, - fotnoter, - bibliografi, - indeks personer, - indeks ekteskap, - indeks stedsnavn.

Rapportene har amerikanske standardtekster, men for mange hendelser kan disse endres til norsk fritekst. Ei norsk 'ROOTS USER GROUppe' kan kanskje bidra til at alle aktuelle rapporter får norsk tekst?

Fortsettes nr 2/94.

16-, 17- og 1800-tallet

[illegible]

a b c d e f g h i j k l m n
o p q r s t u v w x y z v i

1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

1112223345678990

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

STORE BOKSTAVER
16-, 17- og 1800-tallet

A a a a a a a a A A A A A A
B B B B B B B B B B B B
C C C C C C C C C C C C
D D D D D D D D D D D D
E E E E E E E E E E E E
F F F F F F F F F F F F
G G G G G G G G G G G G
H H H H H H H H H H H H
I I I I I I I I I I I I
K K K K K K K K K K K K
L L L L L L L L L L L L
M M M M M M M M M M M M
N N N N N N N N N N N N
O O O O O O O O O O O O
P P P P P P P P P P P P
Q Q Q Q Q Q Q Q Q Q Q Q
R R R R R R R R R R R R
S S S S S S S S S S S S
T T T T T T T T T T T T
U U U U U U U U U U U U
V V V V V V V V V V V V
W W W W W W W W W W W W
X X X X X X X X X X X X
Y Y Y Y Y Y Y Y Y Y Y Y
Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z Z
Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ Æ
Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø Ø

1 f f f f f f f f f f f f
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
A A A A A A A A A A A A
A A A A A A A A A A A A
C C C C C C C C C C C C
C C C C C C C C C C C C
D D D D D D D D D D D D
2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
E E E E E E E E E E E E
L L L L L L L L L L L L

A A A A A A A A A A A A
J J J J J J J J J J J J
T T T T T T T T T T T T
U U U U U U U U U U U U

11. 881. Vite Ole Jacobson og Læreren Mogens Sørensen have stiftet skole,
Michel Sørensen har stiftet skole. Læreren Sørensen
har stiftet skole. Læreren Sørensen og Læreren Jacobson.

1840
 1841
 1842
 1843
 1844
 1845
 1846
 1847
 1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294

Wm. Lloyd Garrison Jan 29 Janus 1835.

82
 Liebes und Braut Kind
 den 14ten u. 22ten Februar 1895
 vom Herrn Obersten
 Major General
 J. M. Krieger
 Dein
 J. M. Krieger

Dataregistrering av folketellingene 1910 og 1920

*Førsteamanuensis
Gunnar Thorvaldsen
Faglig leder RHD
Universitetet i Tromsø*

Som kjent har RHD hittil ikke registrert datamateriale fra vårt eget hundreår. Grunnen til dette er at statistikkloven, som ble vedtatt i 1907, sier at det materialet som Statistisk sentralbyrå har samlet inn til statistisk bruk, ikke får anvendes til andre formål.

Seinere har byrået bestemt at statistisk grunnlagsmateriale med personopplysninger skal være sperret i 100 år. Folketellinga 1910 vil altså først bli fritt tilgjengelig i år 2010. Mange har funnet dette urimelig i og med at Arkivverket åpnet for allmenn bruk av 1900-tellinga allerede i 1960. Men Riksarkivaren må forholde seg til statistikkloven, og har bare godkjent anvendelse av nyere materiale etter søknad fra forskere som forplikter seg til kun å utnytte materialet tallmessig. (En kuriositet er at statistikkloven ikke omfatter kommunale tellinger. Statsarkivet i Bergen har derfor for lengst kunnet gjøre 1912-tellinga for Bergen tilgjengelig vha. edb.)

Sperringa av nyere folketellingsmateriale har vært en ulempe i arbeidet med bygdebøker og genealogier. For mange har muntlige kilder og lokale fortegnelser vært en god erstatning, siden det dreier seg om en relativt sein periode. Større har problemet vært innenfor sosialhistorisk og demografisk forskning. Vi har vært henvist til møysommelig manuelt opptellingsarbeid på lesesalen i Riksarkivet, uten lov til å kopiere informasjon som kan føres tilbake til

enkelpersoner. Derfor ser vi det som et avgjørende gjennombrudd at Datatilsynet nå har innvilget en søknad fra Riksarkivet om å få dataregistrere 1910- og 1920-tellingene. Arbeidet vil bli utført av Registreringssentralen som et oppdrag for Riksarkivet. Alle opplysninger i kildene vil bli overført til maskinlesbar form, slik vi har gjort med tidligere versjoner. Deretter vil vi standardisere og kode folketellingene slik at de kan brukes sammen med statistisk programvare.

Tilgang til edb-versjonene vil kun bli gitt til forskere som skal utnytte materialet statistisk. Så lenge statistikkloven gjelder, er det vanskelig å tenke seg noen løsning for personhistorisk forskning før i år 2010. Men kvantitativ forskning vil på en helt annen måte kunne behandle første del av vårt hundreår.

1910- og 1920-tellingene harsom de første fødselsdato for alle personer. De inneholder også opplysninger om hjemvendte norsk-amerikanere. De aktuelle tellingene regnes for å være av god kvalitet, selv om det er påvist at mange norsk-amerikanere er utelatt i 1910-tellinga. I første omgang er det bestemt å registrere disse kildene for Haugesund til et bestemt forskningsprosjekt.

Forskere som har behov for å utnytte tellingene kvantitativt for andre deler av landet kan henvende seg skriftlig om dette til RHD. De bes å spesifisere formålet med forskningsprosjektet og hvordan bruken av 1910- og/eller 1920-materialet passer inn i dette. Vi understreker til slutt at dataregistrering av de aktuelle folketellingene kun vil bli foretatt etter en grundig vurdering av hver enkelt søknad.

Til salgs

Folketelling 1865 for Borge med Torsnes i Østfold selges for kr.120. A4-format og ca. 140 sider med en hovedliste med 3086 personer og alfabetiske hjelpelister basert på fornavn, etternavn, fødested og gårdsnavn.

Henv. Odd Marthinsen, Skonnertvn. 4, 1659 TORP. Tlf. 69 34 84 82.

Ønskes kjøpt

QuickBasic ver. 3.0 ønskes kjøpt.

Jørg Eirik Waula
Tlf. 51 58 23 32.

Vær oppmerksom på at du som medlem kan få rykke inn "rubrikkannonser" gratis i Slekt og Data!

(Eneste betingelse er at innholdet er relatert til databehandling i slektsforskning, og at det er av ikke-kommersiell art.)

VVF-Genealogy & Computer

*pres/ed. Pieter Donche.
Elisabethlaan 2/34, B-2600
Berchem BELGIUM*

Genealogy is popular in Flanders. Public birth, marriage and death records keeping started in 1796. Parish registers started around 1590-1650. Our parish registers were indexed in the 19th century by national decree. Many VVF-Genealogy & Computer sources exist. We have large national and regional archives, and some of the city archives have very old records (Ghent, Bruges etc...) Unfortunately some of them were destroyed during wars (particularly World War I). Our National archives suffer from budget difficulties and have reduced opening hours and services. In spite of this, the number of genealogy researchers increases.

In 1964 the Vlaamse Vereniging voor Familiekunde (V.V.F.) (Flemish Society of Genealogists) was founded. It is the youngest but the largest of the three genealogical societies in Belgium. The VVF is a dynamic genealogical society organizing many local activities.

VVF-Genealogie & Computer was founded in dec. 1983 and has grown ever since. Meetings for computer using genealogists are held regularly at eight different places all over Flanders: new programs, projects and activities are presented, people can meet and discuss their genealogical software problems etc... Every two years a National Genealogical Computer Day is organised.

We also run a number of services:

- a number of programs were developed and are available on diskette: a historical calendar program, a parish register indexing program, a GEDCOM to tree plotting interface program.

- an infodiskette in hypertext was produced giving extended information about how to do genealogical re-

search in Belgium. The diskette is kept up to date all the time.

- genealogical questions on National Television Broadcast: members of the VVF can send us a genealogical question to be broadcasted on National Television during a week (Teletext system). The same messages are also broadcasted on our genealogical Bulletin Board System (see below).

- public domain and shareware genealogical software: these can be ordered for a small fee and are sent on diskette.

- we also produce maps of Belgium giving the borders of all 589 communities, with indication in what communities a particular family name nowadays (1987) exists, and a listing giving the number per community. (already over 1.750 such maps were produced)

- software support: for the most used genealogical programs, a number of people are answering letters with questions of members about how to use or make better use of their program. We keep in touch with the software producers, and have collaborated with a number of them. (E.g. our group has translated Roots III (and now Roots IV) into Dutch. A dealership was set up in order to be able to provide the program at the lowest cost possible to members).

The larger ongoing projects are:

1. Magazine Genealogie & Computer (6 times a year). Published since Jan. 1984. Each issue offers some 24 to 32 pages with a detailed calendar of meetings and events, reports about past meetings, information about developments of software for genealogy, history, transcribing sources. You also find in it articles about general-purpose software or hardware suitable for application in genealogy, articles about the use of computers in national or city archives. In every issue is also a question & answer corner, a beginners corner, an international publications review etc...

End of 1993 there were 571 subscribers.

2. Indexing genealogical databases: regularly we invite members to send us a copy of their personal genealogical database. From these copies we make indexes of all the persons in the database giving: name, christian names, year and place of birth and death. So far, some 340.000 records have been collected. The indexes are published, more or less grouped by province, in print (alphabetical by surname) and on diskettes. They can be purchased or read in the Family History Centers of the VVF. This way people know of each other's research and can help each other.

3. Indexing parish registers: The baptism, marriage and burial records of Belgium were indexed in the 19th century. We are making a computerized huge cumulative index of all the names in these records. If all the parishes of an 'arrondissement' is processed it is published in print and on diskette. (an arrondissement is an administrative entity, there are 23 of them in Flanders, 8 of them are published, another 5 are being processed)

4. We also run a genealogical bulletin board system. The central system is located in Antwerp, with copies of the genealogical message bases and file areas on another five BBS'es. The Public Domain and Shareware genealogical software is being updated all the time. Genealogists without modem or computer can send their message to be broadcasted.

5. Genealogical Information System ARIADNE: In a number of Family History Centers of the VVF a public accessible PC was installed, with a huge collection of genealogical databases, bibliographies, indexes, catalogs, sources, etc... All the files can be searched with an easy to use menu system and a searching and browsing program. Over 1.500.000 genealogical records can be searched. The Public Domain and Shareware genealogical software can also be retrieved from this system.

Etterlysninger

Etterlysning 1/94 *Slektsnavnet Bjørløw*

Omkring 1650 kommer to representanter for slekten Bjørløw til Sandeområdet. Disse fikk etterkomme-
re bl.a. i dette området og i Arendals-
området. Alt tyder på at de kom fra
Danmark, men dagens Bjørløw i Dan-
mark synes å komme fra Norge.

Mitt spørsmål er derfor om det er
noen som kjenner til hvor dette slekts-
navnet stammer fra, fra Danmark el-
ler fra andre steder, f.eks. Bohuslän,
Nord-Tyskland, Friesland eller Hol-
land.

På vegne av flere
Alf Christophersen
4909 Songe

Etterlysning 2/94 *Tysvær, Rogaland*

Rasmus Johansen var gift med
Karen Kathrine Paulsdr. Han var
født i Smørsdal i Tysvær kommune,
Nord-Rogaland. Han er far til min
tipp-oldefar Johannes Andreas Ras-
mussen f. i Bergen 1814, 16 eller 19,
konfirmert i Lenvik i Troms i 1838,
gift i Lenvik 1847 og død i Hon-
ningsvåg i Finnmark i 1889.

Greta Hysvær
Kjellergt. 28 c
2000 Lillestrøm

Etterlysning 3/94 *Finnmark*

Henrik Pettersen, handelsbetjent/
fullmektig i Talvik, Finnmark, født i
Hammerfest. Han var far til min ol-
demor Hermine Henriksdr. f. 1860 i
Talvik, hennes mor het Erika An-
dersdr. Foreldrene var aldri gift.
Henrik hadde en sønn, Fritjof 1876-
1879, med Marie Amundsen f. 1855,
bodde i Bosekop, men er muligens
født i Trondheim, de to var heller
ikke gift.

Greta Hysvær
Kjellergt. 28c
2000 Lillestrøm

Etterlysning 4/94 *Bergen/Østlandet*

Ifølge manntallsrulle for Bergen
1818 var "matros Ole Henrichsen
reist paa Østlandet for 12 aar siden",
dvs rundt 1806. Ole Henrichsen ble
gift i Nykirken 11. des. 1803 med
Anna Maria Olsd. (Kirkebok for NK
A 8). Anna Maria og Ole fikk en
datter Anne Christine, f. 9. juli 1805
døpt i Nykirken 14. juli 1805 (Kirke-
bok for NK A 5).

Anna Maria hadde en sønn Jens
Christian født 25. april 1801 i Dom-
kirken (Kirkebok for DK A 4). Den-
ne sønnen ble værende igjen i Bergen
hos sin fostermor da moren Anna
Maria og Ole Henrichsen flyttet øst-
på.

Høyst sannsynlig fikk ekteparet
flere barn på Østlandet. En kan vel
også regne med at de flyttet til en
sjøfartsby. Kan hende slo de seg ned
på Bragernes?

Jeg vil svært gjerne ha opplys-
ninger om ovennevnte personer og
deres etterkommere og håper noen
av DIS-medlemmene kan hjelpe meg.

Helga ter Jung
Niels Juelsgt. 20,
0272 Oslo

Etterlysning 5/94 *Trondheim/Skottland*

I kirkebok for Levanger 1845
står følgende:

"Innflyttet fra Trondheim i 1842,
Alexander Eddie (20) for at bo
sammen med faderen Alexander Eddi
paa Gården Halsan Østre."

Sistnevnte var skotsk og født i
Aberdeen 1801, kom til Norge og
sannsynligvis Trondheim omkring
1825. Han blir noe senere tilsatt som
forpakter på Mo gård ved Levanger,
av eieren H.K. Jelstrup, som hadde
handelsforbindelser med Skottland.
Den 17/7-1839 giftet Alexander Ed-
die seg i Domkirken med Gidsken C.
M. Bruun, født i Trondheim 2/2-1812
og død på Halsan 8/4-1855. Alexan-
der dør der 3/4-1860.

Men hvem er denne "unge" Alex-
ander som i febr. 1847 forlater Hal-
san for Bergen, for å dukke opp i
New York juni 1852. Hans "registra-
tion of citizenship" fra LaCrosse
Wisc. av 14/5-1872, bekrefter at han
er født i Norge i 1825. Ingen innførs-
ler er funnet om han i kirkebøker for
Trondheim i årene 1820-1830. Kan
han være født et annet sted på Møre
eller Trøndelagskysten? (Farens
første oppholdssted her i landet
uvisst.) Eller kan det forekomme en
feil mht. alder - og derav muligheten
for at Gidsken Bruun er hans mor?

Henrik A. Eddie
Berganveien 233
3135 Torød

Etterlysning 6/94 *Trondheim*

Er det noen av leserne som tilhø-
rer følgende Walnum- slekt?

Min tippoldemor Ane Marie
Dass Walnum , g.m. Jacob Jakob-
sen Maas var av Walnum-ætta på sin
farsside.

Far: Benjamin Dass Walnum f.
1723. B.f: Ole Henriksen Walnum.
O.f. Erik Henriksen Walnum d. 1710.
T.f. Erik Henriksen Walnum.

Disse skal antakelig komme fra
Trondheim.

Elsa Jervan Håker
Pb. 146
9438 Breivika

Etterlysning 7/94 *Hyland, Rogaland*

I Høyland gards- og ættesoge (nå
slått sammen med Sandnes kommu-
ne, Rogaland) finner vi Asser Øy-
steinson på Vagle (25), f. 1777, d.
23.11.1865. Seinere var han husmann
på Kvål. Han var gift med Sille Ols-
dr. Åsnes, f. 1779, d. 4.4. 1855.
Forfatteren av boka, Ola Aurenes,
skriver at hun skal ha vært fra Kristi-
ansand-kanten.

Jeg har ikke funnet deres gifter-
mål i kirkeboka for Høyland, men
eldste barn, Rakel, ble døpt 23.11.
1800, og dette tyder vel på at gifter-
målet ble inngått 1799-1800.

Gårdsnavnet *Åsnes* finnes ikke på hele Sørlandet. Jeg har heller ikke funnet noen husmannsplass med dette navn. På Østlandet er det et par gårder som heter *Åsnes*, uten at jeg har funnet noen forbindelse.

I Lyngdal er det en gård *Årnes*. Denne ble brukt som kommandantgård og var også ekserserplass. Asser var underoffiser og det kan tenkes at han har vært i tjeneste her. Imidlertid finnes det hverken noen *Sille* eller *Ola* på *Årnes* som "passer".

Kan noen av leserne hjelpe?

Jørg Eirik Waula

Berglivn. 5a, 4030 Hinna

tlf. 51 52 23 32

Etterlysing 8/94

Neset Sollia, Engerdal,

Storelvdal, Florø og Bergen

Jeg ønsker opplysninger om følgende personers foreldre, eventuelle søsken og deres etterkommere:

Min tippoldefar Erlend Kristensen f. ca. 1791 på Neset i Sollia og min tippoldemor Kari Pedersdatter f. omkring 1700 på gården Haugen i Engerdal. De bodde på Evenstad i Storelvdalen. Erlend døde i 1851 og i 1853 flyttet Kari med sine 3 sønner, Kristen, Anders og Peder, til Målselv og Malangen.

Min manns morfar Gjert Salomon Arnesen, f. 09.02.1846 i Svanø sogn, Kinn prestegjeld, Florø. Han døde i Harstad 29.03.1916. Hans far het Arne Danielsen. Vet at han hadde en bror, Simon, på Kongsberg.

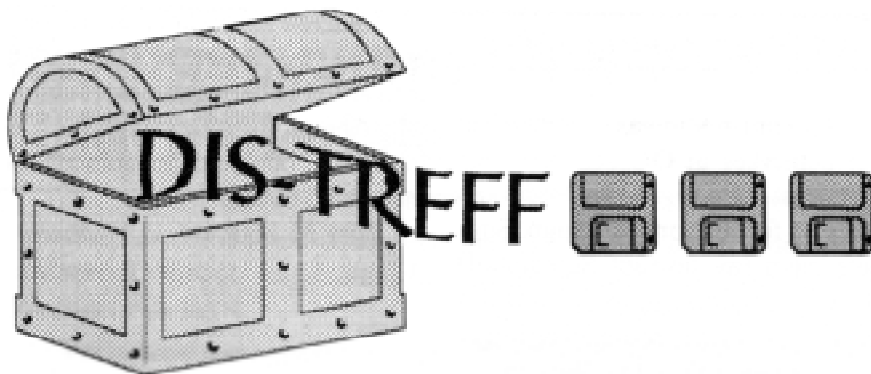
Min manns oldefar Martinus Severin Ellingsen, f. ca. 1829 i Bergen. Hans far het Elling Ellingsen. Martinus kom til Harstad ca. 1860. En av hans sønner, Eilert Ellingsen, reiste til Bergen og bosatte seg der.

Alle etterkommere i Nord-Norge har jeg opplysninger om, men jeg vil svært gjerne ha kontakt med eventuelle slektninger "sørpå".

Aslaug Jermosen

Bergslia 18,

9400 HARSTAD

Det kommer fortsatt inn bidrag til DISTREFF. Vi understreker at dette er en tjeneste som drives kontinuerlig. Alle er velkomne til å være med!

Toril Lohne

Basen består nå av ca. 140 bidrag, herav flere som har sendt inn materiale flere ganger. Dere som har sendt inn tidligere, gi gjerne beskjed om de nye data skal erstatte eller være i tillegg til det gamle.

For de som har utenlandske registreringer, vil dere se at disse ikke kommer med i basen. Den tar kun imot norske stedshenvisninger. Men de som har svenske registreringer, kan kontakte DIS i Sverige, da de har akkurat samme opplegg som oss, for Sverige.

Angående fylkesforkortelser som DIS-Treff programmet legger til de

Rettelse!

Leiv Skjerves telefonnummer er feil gjengitt i filen *.NUM som returneres fra DISTREFF. Riktig nummer skal være 75 56 01 69. (Gjelder kun de som har fått treff mot Leif Skjerve.)

innsendte registreringene, er det enklest for vår del at disse ikke er med på innsendelsesdisketten fra dere, da det kan oppstå feiltolkninger. Vi har kun behov for fylkeshenvisning der det er flere sokn/kommuner med samme navn. Og da er det bedre for oss at fylkesnavnet skrives fullt ut.

Enten du har fått registrert lite eller mye, så send gjerne det du har nå. Så kan du sende inn mer etter hvert som det passer deg. Bidraget sendes på diskett til DIS-Tree, c/o Toril Lohne, 3750 Drangedal. **Husk frankert returkonvolutt!**

Etterlysning 9/94

Fripass? Bergen

Er det noen som har erfaring med fripass som kilde i slektsforskning?

Einar Schønberg, født i Bergen 20. juli 1877, reiste til Canada på begynnelsen av 1900 tallet. (Gift i Montreal juni 1914). Han bodde i Stavanger under folketellingen 1900 og fikk utstedt pass ved Bergen politikammer 11. mars 1902. Som legitimasjon ved passutstedelsen ble benyttet fripass af 6/1 1900. Ifølge SA i Bergen var dette en utsettelse/fritak

fra militæret, og hvert år ble oppholdssted sjekket og notert. Ved å finne de rette protokoller burde det derfor være mulig å finne hans oppholdssted for en del år etter 1900. Har sjekket militære ruller i Bergen uten å finne denne person (men "de riktige" opplysninger for en del andre).

Er det noen som har tips/opplysninger fra andre SA?

Knut Wikstøl

Torvhusveien 22

5355 Knarrevik

Ad Etterlysning 93/19

Til Martin Mjelvas spørsmål kan det bemerkes at Ole Jonannessens herkomst - *Skie Sogn* - med fordel kan leses og forstås som *Skje sogn*. Sognets navn (av norrønt Skjedjuhof) skrives i dag *Skee*, utgjorde i sin tid et av Norges rikeste prestekall og ligger nå nesten lengst nord i Båhuslen.

I tilknytning til denne observasjon vil jeg komme med et lite hjertesukk: I tilslutning til Göteborgs-historikeren, professor emeritus Erik Lönnroth, mener jeg at båhusleningene (og vikverjene - de lengst nord) i etnisk og kulturell forstand må betraktes som norske inntil siste århundreskifte. I overensstemmelse med dette er det prinsipielt galt å kalle dem (dvs. inntil utgangen av 1800-tallet) «svensker», slik det i dag ofte gjøres, også her i SoD.

Tore H. Vigerust

Ad Wilhelm Færdens notat Hva kan du oppleve som slektsforsker? Slekt og Data 3/1992 s. 80-82.

Spørsmål 1, hva det rent praktisk betød å være borger: *Borger*, innbygger, juridisk privilegert person i en juridisk definert kjøpstad. Emnet *borger* tror jeg best må forstås juridisk. De praktiske forhold (og dermed de ulike personers forutsetninger og erfaringer) må ha variert enormt, men kan naturligvis sammenfattes og løses innenfor en større anlagt *prosopografisk* undersøkelse (et lite kjent fagområde, men rett valgt faguttrykk for denne type undersøkelser).

Spørsmål 2, hva det betød å være «Raadmand» i Haderslev på begynnelsen av 1600-tallet: *Råd-mann*, medlem av kjøpstadens *råd*, - jfr. parallellen til dagens *byråd*.

Til slutt to tips:

Haderslev var ikke en del av Danmark på begynnelsen av 1600-tallet, men en del av hertugdømmet Schleswig. Anna J. Hopstocks bok fra 1876 inneholder opplysninger som må tas med en klype salt.

Tore H. Vigerust

En takk

Jeg tør igjen komme med et innlegg til medlemsbladet med henblikk på de mange svar jeg har fått på en tidligere etterlysning og svar fra Seiring i siste nummer av bladet.

Først må jeg takke alle som tok seg bryet med å svare på etterlysningen om Falch-slekta, og de mange hyggelige forbindelsene jeg har fått både muntlig og skriftlig.

Takk også til deg, Torbjørn Seiring for din informasjon. Nytt lesestoff blir det nu å ta fatt på. (Hils forresten til "Rita" fra "Jerv".)

Mange nye navn og grener er nu tilført ætta Falch, både mot vår tid og også lengre bak.

Du har helt rett, T.S. hva angår fødselsår for Peder Falch, her har det sneket seg inn en feil. Han var f. 1591 og d. 1644.

Hans hustru, Anne Jonsdtr, var f. 1593, annen opplysning er ca. 1602, på Meløy og d. 1673. Om hun er Benkestok "strides" det, i følge de mange som har studert Falch-slekta, så her er det duket for nærmere undersøkelser.

Jeg fant mine opplysninger i boka Alstadhaug Kanikkgjeld, men også her kan det selvsagt være feil.

Men noen tanker har jeg likevel om dette "problemet". Å få barn når en er vel 50 år er jo ikke vanlig, men slikt har hendt, både før og i senere tid. Peder og Anne giftet seg i 1624 og fikk 9 barn fra 1625 til 1643, og det var ikke uvanlig med så hyppige fødsler heller.

Oppkalling var svært vanlig i tidligere tider, vet vi, og Benkestoknavnet er mellomnavn hos et par av etterkommerne til Peder Falch og hustru Anne uten at det behøver å være noe bevis for at de tilhører denne slekt.

Moralen blir: dobbeltsjekk mange ganger opplysningene før en kan være sikker!

Vel det var noen tanker som jeg har omkring dette problemet.

Elsa Jervan Håker

Pb. 146

9438 Breivika

Contents

Chairman's column	3
Editorials	4
Research cooperation cross the borders	5

An interview with Kjell-Ivar Farstad and Jan M. Keus about how Farstad came in touch with his distant relatives in the Netherlands after an advertizement that Jan M. Keus had in a computer genegalogy periodical in the Netherlands.

Teleslekt is already busy with 1900 census registrations

6

Bjørn Nilsen has interviewed the leader of the Oslo-division of the Teleslekt about their registration project of the 1900-census.

HELP!!'ve got a modem!

8

Bjørn Nilsen gives you some aids on how to get on the air with your brand new modem! He also gives some detailed information on how to interact with our BBS, Slektsforum.

The genealogy program ROOTS IV: Genealogies based on events in persons real lives.

12

Torleif Haugødegård tells about his experiences of ROOTS IV so far and shows examples on use and presents how some results can be presented with it. First part

Nytt registreringssystem for privat arkivmateriale

*Brita Rikheim
Riksarkivet*

Med privatarkiver menes arkivmateriale som er oppstått hos private arkivskapere ved privat virksomhet. Disse arkivene kan vise seg å være et viktig kildemateriale for slektsforskere. Man må imidlertid være klar over at bare en liten del av privat arkivmateriale er bevart, og at personopplysninger ikke er tilgjengelige før etter 60 år. Hvis man er heldig, kan man få vite noe om hva ens slektninger arbeidet med hvorledes de bodde og hva de brukte fritiden til. Nedenfor vil jeg antyde hva slags materiale det er mulig å finne i de forskjellige grupper arkiver:

Bedriftsarkiver. Her kan man finne protokoller over ansatte med angivelse av hvor de ansatte kom fra og dessuten lønningsprotokoller og opplysninger om de ansattes boligforhold. I tillegg inneholder mange arkiver ofte lokalhistorisk stoff som forteller om levevilkårene på stedet.

Ofte var bedriftene avhengig av arbeidskraft med spesielle kunnskaper fra utlandet, og det vokste frem industristeder med en egen kultur.

Organisasjons- og foreningsarkiver omfatter bl.a. religiøse foreninger, idrettsforeninger, kor og musikkorps. Arkivene gjenspeiler vanlige menneskers interesser og deres engasjement i samfunnslivet. Noen ganger

kan man finne medlemskartotek eller andre konkrete opplysninger om slektingers virksomhet.

Personarkiver- og gårdsarkiver er vokst frem rundt enkeltpersoners og slekters virksomhet og gir et bilde av vedkommende personer og kretsen rundt, ofte med brev og dagbøker.

Samlinger er dokumenter om spesielle emner som institusjoner eller personer har bygget opp. Det kan være slektshistoriske samlinger av stor verdi for andre slektsforskere.

For å gjøre adgangen lettere til det verdifulle materialet privatarkivene representerer i all historisk forskning, utga Privatarkivavdelingen i Riksarkivet i 1987 «Samkatalog over privatarkiver». Den inneholder kortfattede opplysninger om de private arkiver som til da var bevart i Riksarkivet, statsarkivene, og dessuten i Håndskriftsamlingen ved Universitetsbiblioteket i Oslo.

Informasjonen er ordnet alfabetisk på arkivskapers navn, og det finnes også et register på emneord og et som går på

kommunen som arkivet omhandler.

Samkatalogen ble sendt til Bibliotekene ved hvert universitet i landet og til fylkesbibliotekene. Den er tilgjengelig på deres lesesaler foruten i Riksarkivet og i statsarkivene.

Efter at Samkatalogen er utkommet, har innsamlingen av privatarki-

ver fortsatt, og det er kommet inn meget nytt materiale. Dessuten har vi fått en arkivlov av 4. desember 1992 som snart vil tre i kraft. Loven inneholder en bestemmelse om at Riksarkivaren skal føre register over verneverdige privatarkiver som er tatt vare på av offentlige og private oppbevaringsinstitusjoner.

For å oppfylle lovens krav om å føre et slikt register har Riksarkivets Privatarkivavdeling samarbeidet med Landslaget for lokal- og privatarkiver om et nytt registreringssystem for arkiver. Det nye systemet heter ASTA (ArkivSystem Til Alle). Dette systemet vil kunne håndtere både statlige, kommunale og private arkiver. Dessuten skal det kunne brukes av både store og små depotinstitusjoner. Man håper at alle som oppbevarer privat arkivmateriale, nå vil være med i den felles database.

En slik standardisert edb-registrering vil gjøre det enkelt å utveksle og distribuere informasjon om arkivmateriale som ligger i de forskjellige institusjoner.

Foreløpig tar man sikte på å opprette små lokale databaser i alle depotinstitusjoner, biblioteker, historielag osv., mens det blir en sentral database i Riksarkivet.

ASTA-systemet er nå kommet så langt at man regner med å starte registreringen i inneværende år, og vi håper arkivbrukere snart vil få lettere adgang til kildematerialet.

Short introduction to Gothic handwriting. 14

Short presentation of the plans on registration of the 1910 and 1920 censuses at Norwegian Historical Data Centre. 18
Clippings from "Heimen"

For sale 18

Wanted 18

VVF-Genealogy & Computer, our belgian associated organization makes a presentation. 19

A short, english presentation of the belgian organization, what are they doing and what the members can expect to achieve from being a member.

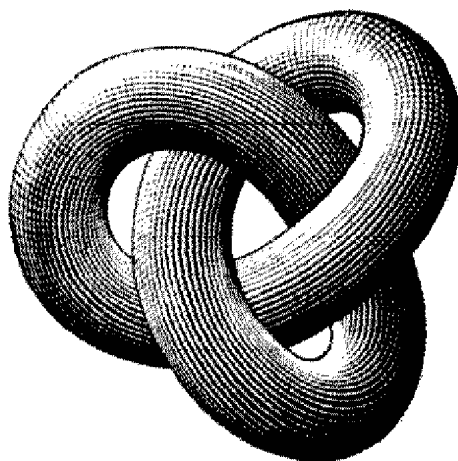
Advertisements 20

Thanks for some comments on an advertisement of lost ancestors

22

New system for registration of private archives at the national and state archives. 23

Brita Rikheim gives a review on what material are stored at the new groups of private archives.

Innhold

Formannen har ordet	3
Tillegg til litteraturliste for slektsforskere	4
Redaktørens spalte	4
Samarbeid over grensene	5
Teleslekt er godt i gang!	6
Satser på mange forskjellige brukergrupper	7
HJELP! Jeg har fått modem!	8
Genealogiprogrammet ROOTS IV: Slekthistorie basert på hendelser i personers liv	12
En liten innføring i gotisk skrift	14
Dataregistrering av folketellingene 1910 og 1920	18
Til salgs	18
Ønskes kjøpt	18
VVF-Genealogy & Computer	19
Etterlysninger	20
En takk	22
Nytt registreringssystem for privat arkivmateriale	23
Huskeliste for våren 94	24